

مقالات: آشنایی با سازمان بین المللی پلیس جنائی (اینترپل) و پلیس بین الملل ناجا

حقوق :: نشریه قضاوت :: فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۷ - شماره ۵۰

صفحات : از ۵۲ تا ۵۵

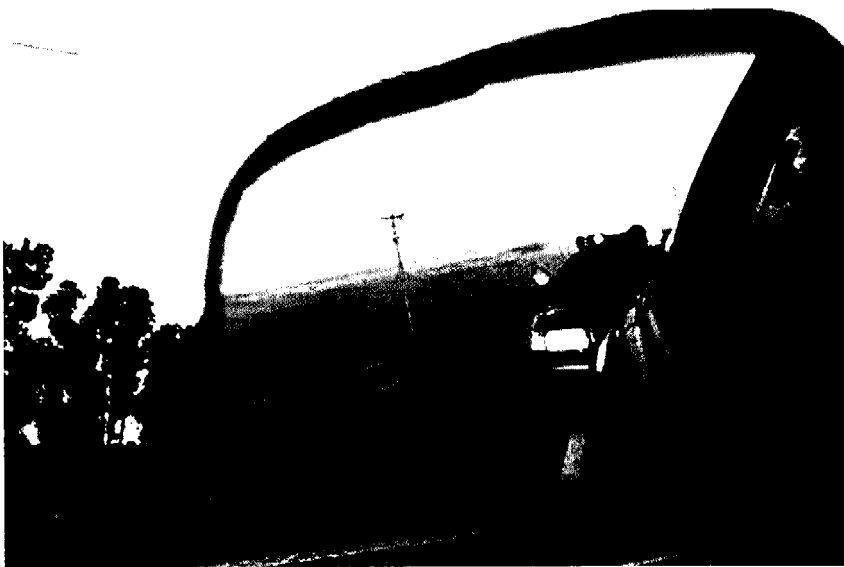
آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/827487>

تاریخ دانلود : ۱۴۰۳/۱۱/۱۶

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

- وظایف و اختیارات سازمان بین المللی پلیس جنایی(اینترپل)
- نقش اینترپل در پاسخ به جرایم بین المللی
- همکاری های بین المللی اینترپل (با تأکید بر کنوانسیون بین المللی مبارزه با قاچاق مواد مخدر و جنایات سازمان یافته فرامرزی)
- سازمان بین المللی پلیس جنایی
- اینترپل و نقش آن در استرداد مجرمان
- مطالعه سازه انگارانه سازمان های بین المللی و امکانات پژوهشی
- معاضدت های حقوقی و پلیسی در مقابل جرایم فراملی با تأکید بر نقش اینترپل
- فساد مالی در تاریخ معاصر ایران
- فساد و دموکراسی
- سازمان ملل و اسناد بین المللی حقوق زنان «بررسی عملکرد سازمان ملل متحد در قلمرو حقوق زنان»
- کاری نو در فقه اقتصادی
- مفهوم و جایگاه حق بر سلامت در اسناد بین المللی حقوق بشر

آشنایی با سازمان بین‌المللی پلیس جنایی (اینترپل) و پلیس بین‌الملل ناجا

تاریخچه

اولین کنگره جهانی پلیس جنایی در سال ۱۹۱۴ در موناکو (فرانسه) برگزار شد. کارشناسان حقوقی و افسران پلیس از ۱۴ کشور جهان تأسیس و ایجاد اداره بین‌المللی سوابق جنایی و امکان فراهم نمودن شیوه‌های استرداد مجرمین را مورد مطالعه و بررسی قرار دادند. اما وقوع جنگ جهانی اول از ادامه و پیشرفت کار جلوگیری نمود.

در سال ۱۹۲۳ میلادی برابر با ۱۳۰۲ هجری شمسی طی اجلاسی که در شهر وین اتریش با حضور رؤسای پلیس کشورهای اتریش، آلمان، دانمارک، یونان، مجارستان، فرانسه و مصر برگزار شد این سازمان پایه‌گذاری و مقر آن شهر وین تعیین شد. هدف از تشکیل این سازمان ایجاد یک سیستم کنترل و مقابله بین‌المللی با جرایم و تأسیس مرکزی برای مبادله اطلاعات و اخبار بین پلیس کشورهای مختلف بود.

این کمیسیون تا وقوع جنگ جهانی دوم با هدف ایجاد یک سامانه کنترل و مقابله بین‌المللی با جرایم و تأسیس مرکزی برای تبادل اطلاعات و اخبار بین کشورهای مختلف جهان فعالیت خود را گسترش داد. بعد از جنگ جهانی دوم و در سال ۱۹۴۶ اجلاسی در بروکسل برای تجدید فعالیت و تعیین مفهوم کلی همکاری پلیس بین‌الملل برگزار گردید و طی آن مقررات و قوانین جدیدی تصویب شد در این اجلاس و شورا "اینترپل" به عنوان نام اختصاری اداره مرکزی انتخاب شد و به تدریج تعداد اعضای آن با افزایش روبرو شده در سال ۱۹۵۵ تعداد کشورهای عضو به پنجاه کشور رسید.

در سال ۱۹۵۶ اساسنامه اصلاح شد و نام "کمیسیون بین‌المللی پلیس جنایی" به "سازمان بین‌المللی پلیس جنایی" تغییر یافت.

در سال ۱۹۶۶ مقر دبیرخانه مرکزی سازمان اینترپل به سن کلود واقع در حومه پاریس انتقال یافت و یک سال بعد تعداد اعضای آن به مرز یکصد کشور رسید.

به دنبال بمب‌گذاری که در سال ۱۹۷۶ در مقر اینترپل در سنت کلود روی داد، مسئولین این سازمان

به فکر تأسیس ساختمانی مناسب برآمدند و ساختمان مجهز و زیبای فعلی آن را در شهر لیون (فرانسه) بنا نهادند و در سال ۱۹۹۰ مقر دبیرخانه مرکزی سازمان اینترپل به آنجا منتقل شد. در حال حاضر ۱۸۱ کشور جهان در آن عضویت داشته و فعالیت گسترده‌ای را در زمینه تبادل اخبار و اطلاعات بین پلیس کشورهای عضو به انجام می‌رسانند.

ماموریت‌ها

۱- ایجاد کلیه امور پلیسی در سطح دنیا
 ۲- تهیه بانک اطلاعاتی از اطلاعات واصله از کشورهای عضو در زمینه‌های مختلف از جمله سیاهه مجرمین بین‌المللی - اتومبیل‌های مسروقه - اموال فرهنگی مسروقه - شگرد مجرمین و ...

۳- برگزاری سمینارها و کنفرانس‌های بین‌المللی در زمینه‌های فنی و تخصصی پلیسی

۴- تدوین و صدور بولتن‌های تخصصی در زمینه جرایم بین‌المللی

۵- ایجاد ارتباط و هماهنگی با مراجع قضایی کشورها در رابطه با مجرمین متواری از کشوری به کشور دیگر

۶- استرداد مجرمین
 ۷- پیشگیری و کشف سرقت نظیر سرقت اتومبیل، آثار هنری، بانک، سرقت مسلحانه و غیره

۸- مبارزه با مواد مخدر (کشت، تولید، قاچاق، ترافیک و مسیرهای ترانزیت و ...)

۹- کشف موارد جعل مدارک هویتی (گذرنامه، روادید و سایر مدارک)

۱۰- کشف جعل اسکناس

۱۱- اقدام برای یافتن گمشدگان بین‌المللی

۱۲- شناسایی اجساد کشف شده

۱۳- تعقیب بین‌المللی

۱۴- ردیابی و شناسایی افراد مورد تقاضا

۱۵- ایجاد ارتباط سریع و آبی با کشورهای عضو که در مواقعی ارزش حیاتی دارد.

۱۶- فراهم ساختن امکان مسافرت افسران تحقیق در پرونده‌های تحت پیگرد به کشوری که متهم یا متهمین بدانجا متواری شده‌اند.

۱۷- هر اموری که مورد مراجعه مراجع انتظامی

داخلی کشورها قرار می‌گیرد در صورتی که به خارج از کشور ارتباط یابد.

ارکان سازمان و تشکیلات اینترپل

ارکان تشکیل دهنده سازمان بین‌المللی پلیس

جنایی عبارتند از:

مجمع عمومی

کمیته اجرایی

دبیرخانه کل

اینترپل کشورها

مشاوران

۱- مجمع عمومی

برابر اصل ۶ اساسنامه سازمان، مجمع عمومی مرجع عالی اداره‌کننده اینترپل بوده و از هیأت‌های نمایندگی منصوب شده از جانب کشورهای عضو تشکیل می‌گردد. همچنین مطابق با اصل هفتم هر کشور عضو می‌تواند یک یا چند نماینده داشته باشد اما فقط یک نفر که توسط مقام دیصلاح کشور متبوع منصوب می‌گردد، ریاست هیأت نمایندگی را دارا خواهد بود. به دلیل ماهیت فنی سازمان کشورهای عضو باید تلاش کنند تا در هیأت نمایندگی خود افرادی با شرایط زیر را دارا باشند:

الف) مقامات عالی رتبه اداری که با امور پلیسی سر و کار دارند.

ب) مقامات رسمی که وظایف عادی آنان با فعالیت‌های اینترپل در ارتباط است.

ج) متخصصین در موضوعات دستور جلسه.

رئیس هیأت نمایندگی می‌تواند عضوی از آن هیأت را برای اقدام و رأی دادن به نیابت از کشور متبوعش در جلسات کمیته‌ها و سایر گروه‌ها تعیین کند.

۲- کمیته اجرایی

برابر اصل ۱۵ اساسنامه اینترپل کمیته اجرایی مرکب از رئیس سازمان، سه نایب رئیس و نه نفر نماینده می‌باشد که با دو سوم اکثریت آرای مجمع عمومی از میان نمایندگان انتخاب می‌شوند. کمیته اجرایی ارگان تصمیم‌گیرنده با مسئولیت محدود برای سازمان می‌باشد در حالی که مجمع عمومی ارگان تصمیم‌گیرنده جامع و مطلق آن است. برابر اصل ۲۲

اساسنامه، وظایف کمیته اجرایی به شرح زیر است:
الف) نظارت بر اجرای تصمیمات مجمع عمومی.
ب) تهیه دستور جلسه اجلاسهای مجمع عمومی.
پ) ارائه هرگونه برنامه کاری یا پروژه‌های مفید به مجمع عمومی.
ت) اجرای کلیه اختیارات محول شده از طریق مجمع.
ث) کمیته اجرایی می‌تواند اصلاحیه‌هایی برای اساسنامه و دیگر قوانین و مقررات (مقررات کلی، مقررات مالی، مقررات پرسنلی، دستورالعمل حذف اطلاعات پلیسی نگهداری شده توسط دبیرخانه و ...) را پیشنهاد نماید.

ج) کمیته اجرایی در مورد موضوعات مربوط به امور مالی، تهیه پیش‌نویس بودجه، تصویب دستورالعمل کاربرد مقررات مالی، دبیر کل را راهنمایی می‌کند. کلیه تغییر به عمل آمده بودجه در طی سال مالی را تصویب و درباره مجازات‌هایی که به خاطر حق عضویت‌های عقب افتاده در مورد کشورها باید اعمال گردد، تصمیم‌گیری می‌نماید.
چ) کمیته اجرایی نماینده‌ای را برای پست دبیر کلی به مجمع عمومی پیشنهاد می‌نماید.
ح) کمیته اجرایی توسط یکی از اعضای خود در هیأت نظارت بر کنترل داخلی آرشیو اینترنتی حضور می‌یابد.

۳- دبیرخانه کل

دبیرخانه کل یک نهاد دائمی اداری، فنی می‌باشد که اینترنتی از طریق آن انجام وظیفه می‌نماید. دبیرخانه کل تصمیمات اتخاذ شده از سوی مجمع عمومی و کمیته اجرایی را به مرحله عمل در آورده، هماهنگی و نظارت و سرپرستی در زمینه مبارزه علیه بزهکاری بین‌المللی را برعهده دارد. همچنین ضمن جمع‌آوری اطلاعات مربوط به جرم و مجرمین با مسئولین ملی و بین‌المللی تماس و ارتباط برقرار می‌سازد. دبیرخانه به‌وسیله دبیرکل که به پیشنهاد کمیته اجرایی و از سوی مجمع عمومی برای یک دوره پنج ساله انتخاب می‌شود، اداره می‌گردد.

۴ اینترنتی کشورهای عضو

مطابق اصل ۳۱ اساسنامه، سازمان به منظور پیشبرد اهداف خود نیاز به همکاری مداوم و مستمر اعضای آن دارد که این خود همخوانی فعالیت‌های آنها در سازمان اینترنتی با قوانین کشورهای متبوع را می‌طلبد. برای نیل به این هدف هر کشور عضو باید هیأتی را که به عنوان اداره کل مرکزی ملی (National Central Bureau (N. C. B)) انجام وظیفه می‌کند تشکیل و معرفی نماید تا قادر به برقراری ارتباط با ادارات مختلف کشور متبوع و همچنین با دبیرخانه کل سازمان و اینترنتی سایر کشورها باشد. در خصوص کشورهایی که چنین همکاری تمرکز یافته‌ای را مجاز نمی‌دانند، دبیرخانه کل باید ضمن مذاکره با آنها مناسب‌ترین راهکار را اتخاذ نماید.

۵- مشاوران

سازمان ممکن است در امور علمی، فنی و تخصصی با مشاوران مشورت نماید. این مشاورین از بین افرادی انتخاب خواهند شد که دارای شهرت و اعتبار جهانی در برخی رشته‌های مورد نظر سازمان

باشند. مشاوران برای مدت ۳ سال و توسط کمیته اجرایی منصوب می‌شوند.

اعلامیه‌های بین‌المللی

این اعلامیه‌ها بخشنامه‌هایی بین‌المللی هستند که بنا بر درخواست اینترنتی کشورهای عضو توسط دبیرخانه کل تهیه و برای تمامی اعضا، ارسال می‌شود و حاوی اطلاعات جامعی در مورد تبهکاران و مجرمان بین‌المللی با ذکر مشخصات هویتی، شگردهای کار، عکس و آثار انگشتان و ... است که این امر به کشورهای عضو اینترنتی کمک می‌کند تا بتوانند با هماهنگی مراجع داخلی، ورود و خروج مجرمان را به کشور کنترل نمایند.

این اعلامیه‌ها به واتندا (Wanted) معروف بوده و به ترتیب اهمیت و کیفیت جرم به رنگ‌های قرمز، آبی، سبز، زرد و مشکی تقسیم شده‌اند.

۱- اعلان آبی (استعلام)

Blue Notice (Enquiry)
چنانچه فردی تحت نظر پلیس یک کشور باشد و این کشور بخواهد اطلاعات بیشتری راجع به او بدست آورد می‌تواند از دیگر کشورهای عضو و دبیرخانه کل درخواست نماید هرگونه اطلاعات جنایی در خصوص فرد مورد نظر در اختیار دارند ارسال کنند. دریافت این اطلاعات می‌تواند به پلیس کشور مربوطه کمک کند تا ارزیابی کاملی در این خصوص به عمل آورده، امکان ارتکاب جرم توسط فرد را پیش‌بینی و پیشگیری کند.

۲- اعلان سبز (هشدار)

Green Notice (Warning)
برای اینکه پلیس کشورهای عضو از وضعیت یک فرد مجرم که محکومیت خود را گذرانده اما ممکن است مجدداً در کشورهای دیگر مبادرت به ارتکاب جرم کند مطلع شوند معمولاً ادارات اینترنتی کشورهای عضو از طریق دبیرخانه کل او را با صدور اعلام سبز، نوع ارتکاب جرم، شگرد کار و دیگر اطلاعات لازم در خصوص چنین فردی را به اطلاع هم‌تایان خود می‌رسانند. این افراد ممکن است در چندین کشور مشغول انجام فعالیت‌های جنایی باشند لذا مبنای صدور این اعلان‌ها هشدار به کشورهای عضو و امکان بالقوه ارتکاب جرم می‌باشد.

۳- اعلان زرد (گمشدگان)

Yellow Notice (Missing Person)
این اعلان در خصوص افرادی صادر می‌شود که از محل معمولی خود گم شده و هیچگونه اثری از آنها نیست. لذا اینترنتی از این طریق می‌تواند به خانواده‌های مفقودین کمک شایان توجه‌ای کند. مشخصات دقیق و عکس گمشدگان توسط اینترنتی کشور عضو به دبیرخانه کل ارسال و متعاقباً مرجع اخیر نیز با صدور اعلان گمشدگان مراتب را به کلیه کشورهای عضو اعلام می‌کند.

۴ اعلان مشکی (اجساد شناسایی نشده)

Black Notice (United Ratified Body)
معمولاً از جرایم، رادیو و تلویزیون می‌شنویم که افرادی به دلایل مختلف نظیر غرق شدن در رودخانه‌ها، درگیری‌های مرزی و نظیر اینها فوت شده و اجساد آنها شناسایی نشده‌اند. به همین منظور پلیس کشوری که این اجساد در آنجا پیدا

شده از طریق اداره اینترنتی مربوطه از دبیرخانه کل می‌خواهد در این خصوص اقدام به صدور اعلان مشکی کند. خانواده‌هایی که از نزدیکان خود مدتها بی‌خبر هستند و به دلایل مختلف به کشورهای دیگر مسافرت کرده‌اند می‌توانند با مراجعه به آرشیو اداره آگاهی و با ملاحظه عکس‌ها و مشخصات اجساد شناسایی نشده، چنانچه رد یا اتاری از مفقودین خود در بین آنها بیابند مورد شناسایی قرار دهند و از انتظار طولانی که ممکن است سال‌ها به طول انجامد و اصلاً خبری از نزدیکان خود نداشته باشند بیرون آیند.

۵- اعلان قرمز (تحت پیگرد)

Red Notice (Wanted)

۱- ۵: محتوای اعلان

افراد را که مرتکب جرم می‌شوند و برای فرار از اجرای عدالت به کشور یا کشورهای دیگر می‌گریزند می‌توان با صدور اعلان قرمز تحت پیگرد بین‌المللی قرار داد. کلیه اعلان‌های اینترنتی از جمله اعلان قرمز به چهار زبان رسمی سازمان منتشر می‌شود و حاوی مشخصات هویتی فرد تحت پیگرد، اطلاعات راجع به جوانب قضایی جرم ارتکابی و اقداماتی که از سوی اداره اینترنتی یا نیروی پلیس کشوری که فرد تحت پیگرد در آنجا پیدا می‌شود باید انجام گیرد:

۱- ۵: مشخصات هویتی

- نام فامیل، نام، نام مستعار، تاریخ تولد، نام والدین و ملیت
- عکس و آثار انگشت (در صورت موجود بودن)
- مشخصات ظاهری متهم (قد، وزن، دیگر ویژگی‌های فیزیکی)
- سایر اطلاعات (شغل، زبان مورد محاوره، مدارک هویتی و غیره)

افراد را که مرتکب جرم می‌شوند و برای فرار از اجرای عدالت به کشور یا کشورهای دیگر می‌گریزند می‌توان با صدور اعلان قرمز تحت پیگرد بین‌المللی قرار داد. کلیه اعلان‌های اینترنتی از جمله اعلان قرمز به چهار زبان رسمی سازمان منتشر می‌شود.

۵- ۲: اطلاعات قضایی

- خلاصه و شرح واقعه پرونده
- توصیف جرم ارتکابی از نظر قوانین کیفری کشور درخواست‌کننده
- میزان محکومیت یا باقیمانده مدت محکومیت
- مرور زمان پیگرد یا اجرای حکم
- شماره مشخصات برگ جلب رأی دادگاه
- در اعلان قرمز تصریح می‌شود که اداره اینترنتی کشوری که فرد تحت پیگرد در آنجا پیدا می‌شود باافاصله اداره اینترنتی کشور درخواست‌کننده و دبیرخانه کل را مطلع نماید. از نظر کشورهایی که اعلان قرمز را به موجب نظام قضایی‌شان به رسمیت شناخته‌اند به اعلان قرمز بمنزله درخواست دستگیری موقت است.

لذا اعلان قرمز از این جهت مبنای حقوقی دستگیری فرد تحت پیگرد را تشکیل می‌دهد. به همین دلیل در اعلان قرمز تأکید می‌شود که کشور درخواست‌کننده از چه کشورهایی درخواست

استرداد متهم را می‌کند.

سیستم ارتباطی ۲۴ ساعته

انتقال پیام یکی از با ارزش ترین وظایف اینترنتی به حساب می‌آید؛ لذا ایجاد یک شبکه جهانی جهت تبادل اطلاعات میان پلیس کشورهای عضو، نقطه آغاز مهمی برای همکاری مؤثر میان آنهاست. در این راستا اینترنتی اقدام به طراحی و ایجاد یک سیستم ارتباط جهانی با نام ۷/۲۴I نموده است.

این سیستم ابزاری است پیشرفته برای تسهیل فعالیتهای پلیس بین‌المللی جهانی که دسترسی سریع و آسان اعضای این سازمان را به اطلاعات مهم پلیسی فراهم می‌سازد. این سیستم دارای مکانیزم‌های کلیدی جهت ارتقای همکاری، تشریک مساعی و ارتباطات میان اینترنتی‌های سراسر جهان می‌باشد.

علائم و نشانه‌های اینترنتی

سازمان اینترنتی دارای نشان و پرچم مستقل و مخصوص به خود است. پرچم این سازمان به رنگ آبی است که نشانه آرامش و ملایمت در رفتار پلیس است و با برگ زیتون که نشان دهنده همکاری مشترک و متقابل جامعه پلیس جهانی در راه حفاظت و حراست به موقع از گزند مجرمین و بزهکاران و حمایت جامعه در برابر تکرار جرم است تزیین شده است. وسط پرچم شمشیر یا سلاح نقش بسته که بیانگر قاطعیت پلیس در انجام وظایف محوله است. نشان ترازو به منزله عدالت و دادگستری می‌باشد. در طرفین دسته شمشیر حروف اول سازمان بین‌المللی

پلیس جهانی و بر روی پرچم سازمان، نقشه جهان حک شده که بیانگر جهانی بودن این سازمان است.

آشنایی با اداره کل پلیس بین‌الملل ناجا

الف) مأموریت

اینترنتی تهران تا سال ۱۳۷۰ به صورت یک دفتر تحت عنوان دفتر ارتباط پلیس بین‌الملل در اداره کل تشخیص هویت شهرستانی سابق مستقر بود لیکن بعد از ادغام نیروهای انتظامی و تشکیل نیروی انتظامی واحد با توجه به اهمیت وظایف محوله به صورت یک اداره کل تحت تابعیت معاونت تحقیقات و کشف جرایم وقت ناجا سازماندهی شد.

از مرداد ماه سال ۱۳۷۷ با صلاح‌دید مسئولین محترم ناجا ساختار سازماندهی اداره کل گسترش یافته و ضمن خارج شدن از تابعیت معاونت تحقیقات و کشف جرایم ناجا به صورت یک اداره کل مستقل با چهار اداره و چهار دایره مستقل، انجام وظایف محوله را عهده‌دار شد. بی‌شک گسترش سازمان اینترنتی تهران در طی سالهای اخیر نشان‌دهنده اهمیت نقش اینترنتی در مبارزه علیه جرایم و توجه مسئولین به این امر مهم می‌باشد. در حال حاضر اینترنتی تهران تنها کانال ارتباطی مراجع انتظامی و قضایی داخل کشور با خارج از کشور می‌باشد.

اداره کل پلیس بین‌الملل بمنظور اطلاع‌رسانی درباره عملکرد کلیه ادارات و معاونت‌های ناجا در سطح بین‌المللی و همچنین انتقال تجارب خود به سایر کشورها اقدام به انتشار نشریه‌ای به زبان انگلیسی با عنوان **Police Review** کرده است. این نشریه به همکاران ناجا در خارج کمک می‌کند که درک و همچنین تعامل بهتری با نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران داشته باشند.

اهم وظایف:

۱) استرداد مجرمین

مفهوم لغوی استرداد عبارت است از: بازگرداندن، تسلیم شدن، باز فرستادن و پس فرستادگی؛ اما در اصطلاح حقوق استرداد عبارت است از تحویل یک متهم یا فرد مجرم به کشوری که متهم یا مجرم در قلمرو آن کشور مرتکب جرم گردیده یا متهم به ارتکاب آن می‌باشد.

پروفسور گارو، استرداد را چنین تعریف می‌کند: قدرت هر کشور محدود است به سرحدات آن کشور ولی دولت‌ها برای اجرای احکام کیفری و قضایی خود با یکدیگر نوعی همکاری متقابل دارند که به این همکاری متقابل استرداد می‌گویند.

در سال ۱۳۳۹ قانون استرداد مجرمین در ایران نیز تصویب شد. با بررسی تطبیقی که در قوانین چند کشور صورت گرفته نشان داده‌شده که تقریباً متن اکثر قوانین از یک الگوی مشابه تبعیت می‌کند.

علت این امر بین‌المللی بودن موضوع قانون یعنی

استرداد است.

این قانون در ۲۶ ماده و یک تبصره به تصویب رسیده که در فصل اول آن شرایط استرداد و در فصل دوم ترتیب استرداد معین گردیده و در ماده ۱ قانون مذکور چنین پیش‌بینی شده است:

در مواردی که بین دولت ایران و دول خارجه قرارداد استرداد منعقد شده باشد استرداد طبق شرایط مذکور در قرارداد به عمل خواهد آمد و چنانچه قراردادی منعقد نشده یا اگر منعقد گردیده حاوی تمام نکات لازم نباشد، استرداد طبق مقررات این قانون و شرط معامله متقابل انجام خواهد شد.

این ماده هم وضع معاهدات دو جانبه را مشخص نموده و هم این که چنانچه نقضی در قرارداد وجود داشته یا موردی در آن پیش‌بینی نشده باشد برابر مفاد قانون عمل می‌شود. با توجه به این ماده از مواد قانون نتیجه می‌گیریم که منشاء و منبع حقوقی استرداد در کشور ما قراردادهای دو جانبه است. در صورتی که با کشوری قرارداد دو جانبه استرداد منعقد نشده باشد برابر ماده یک مذکور می‌توان به شرط اقدام و عمل متقابل کشور درخواست کننده، نسبت به مسترد نمودن مجرمین فراری آنها اقدام نمود.

۲) صدور گواهی عدم سوء پیشینه لاتین

اداره کل پلیس بین‌الملل برای کلیه هموطنان مقیم خارج از کشور و نیز اتباع خارجی که مدتی در ایران اقامت داشته‌اند و متقاضی دریافت گواهی عدم

سوء پیشینه می‌باشند، در صورت نداشتن سوء سابقه و نیز با رعایت مقررات و تأیید نمایندگی‌های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با هماهنگی ادارات ذی‌ربط گواهی عدم سوء پیشینه به زبان انگلیسی صادر می‌کند. مراحل صدور گواهی عدم سوء پیشینه لاتین:

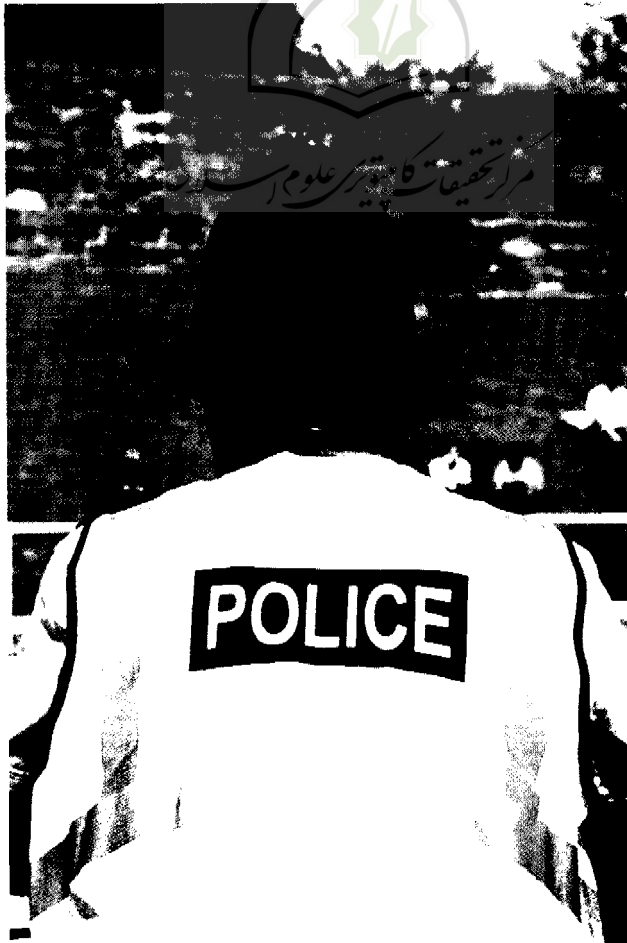
از ایرانیان متقاضی گواهی عدم سوء پیشینه، توسط پلیس کشور محل سکونت یا نمایندگی جمهوری اسلامی ایران انگشت‌نگاری به عمل آید.

آثار انگشتان مربوطه به انضمام تصویر گذرنامه و چهار قطعه عکس تحویل نمایندگی جمهوری اسلامی ایران شده و پرسشنامه موجود در نمایندگی توسط متقاضی تکمیل می‌گردد.

نمایندگی‌های کشورمان کلیه مدارک مذکور را برای صدور گواهی فوق‌الذکر از طریق اداره سجلات و احوال شخصیه وزارت امور خارجه به اینترنتی تهران ارسال می‌کنند.

چنانچه متقاضی سابقه سوئی نداشته باشد اداره سجل کیفری دادگستری با هماهنگی اداره کل گذرنامه و نمایندگی نهاد ریاست جمهوری پس از مدتی اعلام می‌کند که صدور گواهی عدم سوء پیشینه برای متقاضی بلا مانع می‌باشد.

اینترنتی پس از دریافت پاسخ مزبور

که به منزله حکم دستگیری موقت است - به دبیرخانه کل ارسال می‌کند. این فرم باید حاوی تمام اطلاعات ضروری بوده و از ارزش حقوقی برخوردار باشد تا به‌عنوان حکم دستگیری موقت تلقی شود.

۹) تعقیب و ردیابی مجرمین خارجی

چنانچه متهمین یا مجرمین تبعه کشورهای خارجی در کشور متبوع خود یا سایر کشورها مرتکب جرمی شده باشند و این موضوع از طریق اینترپل کشور مربوطه به سایر کشورها اعلام شده باشد، اینترپل کشورها با توجه به مدارکی که از طریق دبیرخانه مرکزی سازمان اینترپل و اینترپل کشور ذی‌ربط در اختیار آنها قرار می‌گیرد اقدام به ردیابی و جستجو برای شناسایی وی می‌کنند.

در جمهوری اسلامی ایران این امر پس از جمع‌آوری مدارک در اداره کل پلیس بین‌الملل به مراجع اجرایی ناجا به‌خصوص در مبادی ورودی و خروجی کشور منعکس و از طریق این مراجع درخصوص شناسایی و ردیابی متهم یا مجرم موردنظر اقدام می‌شود. در صورت شناسایی وی، مدارک مربوطه از طریق مجاری سیاسی اخذ و پس از هماهنگی با مقامات قضایی جمهوری اسلامی ایران و با توجه به قوانین کشور متهم، به کشور متبوع مسترد می‌شود.

چنانچه متهم یا مجرم مورد نظر تبعه جمهوری اسلامی ایران باشد، در صورت شناسایی وی در خاک ایران، با توجه به ماده ۷ قانون مجازات اسلامی، فرد مجرم قابل استرداد به کشور متقاضی نبوده و حسب نظر مراجع ذی‌صلاح قضایی پس از اخذ مدارک و مستندات جرم از کشور مربوطه فرد مجرم در جمهوری اسلامی ایران محاکمه و مجازات خواهد شد.

آدرس:

تهران - بالاتر از میدان ونک - خیابان عطار نیشابوری - میدان عطار نیشابوری - مجتمع ۲۱ فروردین نیروی انتظامی - اداره کل پلیس بین‌الملل (اینترپل)
تلفن تماس: ۲۲۵۹۸۶۶ و ۲۲۵۳۰۳۰

Interpol Tehran 12 Farvardin
Complex - Atter Neishabouri SQ
- Atter Neishabouri ST Vanak SQ -
Valiasr AVE - TEHRAN - IRAN

می‌شود که به علت اثرات جریان ناپذیر آن در میراث فرهنگی کشورها از اهمیت خاصی برخوردار است. به همین علت اینترپل دارای یک بایگانی ویژه برای آثار هنری به سرقت رفته، بوده و تلاش‌های فراوانی برای بخشنامه کردن این مسائل به کشورهای عضو به عمل می‌آورد.

اینترپل هر ساله دوبار، یک بوستر حاوی عکس و شرح شش عدد از آثار هنری مسروقه را برای جلب اذهان به اهمیت مسأله، انتشار می‌دهد.

مراحل اقدام در خصوص ردیابی و استرداد اشیاء فرهنگی مسروقه

کسب مجوز اقدام از مراجع قضایی کشورمان اعلام مورد به دبیرخانه کل سازمان بین‌المللی پلیس جنایی به ضمیمه عکس و مشخصات آن برای صدور بخشنامه و آنتد به اینترپل کشورهای عضو. اعلام مورد به اینترپل کشوری که مورد مسروقه وارد آنجا شده به‌منظور کشف و استرداد آن اعزام مأمور به کشور مربوطه برای تحویل اشیاء مکشوفه و استرداد به آن کشور.

۶) رسیدگی به جرایم علیه اموال و اشخاص در خارج از کشور

دریافت شکوائیه از طریق مرجع قضایی کشورمان

اعلام آن به اینترپل کشور مربوطه و درخواست رسیدگی

۷) تبادل اطلاعات با پلیس کشورهای جهان در طول ۲۴ ساعت

اداره کل پلیس بین‌الملل ناجا (اینترپل تهران) به عنوان یکی از اعضای فعال این سازمان در سال ۱۳۸۲ به سیستم ۷/۲۴ مجهز و بدین ترتیب گامی بلند در تسریع فعالیتهای پلیسی برداشته است.

۸) تعقیب مجرمین در سطح بین‌الملل در چارچوب ضوابط تعیین شده

این امر با استفاده از صدور اعلان قرمز انجام می‌شود. در اعلان قرمز تصریح می‌شود که اینترپل کشوری که فرد تحت پیگیری در آنجا پیدا می‌شود باید بلافاصله اینترپل کشور درخواست‌کننده و دبیرخانه کل را مطلع نماید. کشور درخواست‌کننده ابتدا فرم مخصوص متهمان تحت پیگیری را تکمیل و آن را برای صدور اعلان قرمز -

بلافاصله برگ عدم پیشینه به زبان انگلیسی برای متقاضی صادر و به اداره سجلات و احوال شخصیه وزارت امور خارجه ارسال می‌نماید.

وزارت امور خارجه گواهی مزبور را از طریق سفارت مربوطه به آدرس متقاضی ارسال می‌نماید.

۳) جستجوی گمشدگان بین‌المللی

در خصوص افرادی که از محل زندگی خود گم شده و هیچگونه اثری از آنها یافت نمی‌شود، پس از مراجعه بستگان فرد مفقود شده به اینترپل و ارائه مشخصات دقیق و عکس فرد مذکور، اینترپل آن کشور اطلاعات و عکس وی را به دبیرخانه کل ارسال و متعاقباً مرجع اخیر نیز با صدور اعلان گمشدگان مراتب را به کلیه کشورهای عضو اعلام می‌کند.

مراحل جستجوی گمشدگان بین‌المللی

مراجعه بستگان شخص مفقود شده به مراجع قضایی و اخذ مرجوعه و ارائه آن به اینترپل. اعلام مشخصات هویتی، عکس، شماره گذرنامه و سایر اطلاعات مربوط به دبیرخانه کل و اینترپل کشور یا کشورهای مربوطه برای جستجو. دریافت نتیجه و اعلام آن به مراجع ذی‌صلاح و اقوام شخص مفقود شده.

۴) اقدام در خصوص شناسایی اجساد مجهول الهوية:

چنانچه فردی در کشوری به غیر از کشور متبوع خود به‌طور طبیعی یا در اثر حادثه ای فوت نماید و هویت و ملیت وی مشخص نباشد، اینترپل کشور محل کشف جسد، از دبیرخانه کل اینترپل درخواست صدور بخشنامه شناسایی و تعیین هویت و ملیت متوفی (وآنتد سیاه) را می‌نماید.

دبیرخانه کل نیز و آنتد سیاه را تهیه و تکثیر و در سطح کشورهای عضو اینترپل منتشر می‌سازد. اینترپل کشورهای عضو با توجه به اطلاعات درج شده در و آنتد (عکس، آثار انگشتان، قد، رنگ چهره، وضع دندان‌ها، نوع و شکل لباس و سایر اطلاعات مربوطه) نسبت به شناسایی و تعیین هویت و ملیت جسد مذکور اقدام و نتیجه را به اینترپل مربوطه اعلام می‌دارد.

۵) اقدام در خصوص ردیابی و استرداد اشیاء فرهنگی مسروقه

سرقت از آثار هنری از جمله جرایمی محسوب